

ENTREVISTA

...

Josefa Ixcoy, membre de CONAVIGUA

CONAVIGUA: Anys d'amor i lluita

"De la mateixa forma que l'àvia Ixmucané donava abric als seus contra els senyors de Xibalbà, CONAVIGUA va estendre la seva mà quan la guerra va arribar a les llars dels camperols guatemalencs. Primer varen esser les vídues les que s'organitzaren. Després s'anaren incorporant més i més companys i companyes. També les tasques s'anaren multiplicant. Fins a la participació amb altres sectors de la societat civil en la construcció d'una nova Guatemala".

Josefa Ixcoy és membre de CONAVIGUA (Coordinadora Nacional de vídues de Guatemala), una entitat que treballa per la lluita de les dones, mares i dones dels desapareguts de guerra, i dels drets humans.

A Josefa, que és mare de tres fills, la guerra li va prendre dos germans i el seu marit. Ella és una de les innumerables dones que ha patit repressió, misèria i violència. Ara, amb la finalització dels processos per als Acords de Pau s'albira un esqueix d'il·lusió i esperança.

Seguint amb el programa de solidaritat amb Centreamèrica, promogut per l'STEI, ha estat entre nosaltres Josefa Ixcoy, per explicar la situació que viu la dona a aquell país centreamericà. La seva activitat ha consistit en una sèrie de conferències (a Mallorca, Menorca i Eivissa), visites a centres d'ensenyament secundari i encontres amb els mitjans de comunicació de les Illes per tal de sensibilitzar la nostra societat sobre la situació d'opressió, violència i misèria que pateixen les dones, encara avui, al seu país.

Conferència a Palma

-PISSARRA. Quin ha estat el resultat dels més de trenta anys d'enfrontament armat a Guatemala?

-J. IXCOY.- Aquest període ha deixat profundes ferides en el teixit social. Els retards en el desenvolupament social, econòmic i polític conformen un paisatge d'una extrema complexitat. No obstant això, la determinació del poble guatemalenc s'ha posat de manifest en la seva resistència i

en el procés d'organització. Molts dels fruits del procés de pau són la collita de llargs anys de sacrifici, treball constant i resistència a la dominació.

-P.- Quines activitats heu desenvolupat per a contribuir al procés de pau, des de CONAVIGUA?

-J.I.- Els diferents sectors hem lluitat de diverses formes durant aquests anys i les dones organitzades no ens hem quedat al darrera. Hem desenrotllat una sèrie d'activitats perquè els nostres plantejaments siguin considerats en els continguts dels Acords de Pau i fins i tot hem aconseguit que alguns dels nostres plantejaments s'incloguessin en els Acords de Reassen-

tament de les Poblacions Desarrelades (accés al crèdit, a la terra, educació i atenció especial per a les famílies que tenen com a cap una dona vídua), Identitat i Drets dels Pobles Indígenes (promoure una llei que tipifiqui com a delictes l'assatjament sexual, així com la discriminació), Aspectes Socioeconòmics i Situació Agrària (participació de la dona en la presa de decisions sobre el desenvolupament i altres políti-

ques) i de l'Enfortiment del Poder Civil i paper de l'Exèrcit en una Societat Democràtica (ens obre més espais per a participar en la presa de decisions a distints nivells).

-P.- Paral·lelament a la participació en els Acords de Pau, heu promogut altres tipus d'accions?

-J.I.- Hem desenvolupat una sèrie d'actuacions des dels distints àmbits en què ens movem. Com a part de la població desarrelada, hem començat a reflexionar sobre el que significa per a nosaltres el terme "*gènere*" i la seva corresponent problemàtica i inicialment hem descobert que per a nosaltres *gènere* és un problema de dones i d'homes de caràcter històric, social, perquè les dones no som reconegudes a les nostres al·dees, i polític, perquè no podem participar en assemblees i en altres espais on es prenen decisions.

-P.- Vos heu adonat, així, que és necessari tenir espais per a compartir amb els homes?

-J.I.- Efectivament, però també necessitam espais només per a nosaltres mateixes, per crear una major consciència sobre la necessitat que hem de participar en la presa de decisions i començar a evitar que se'ns margini, se'ns discrimini i se'ns exploti per més temps, la qual cosa causa un desequilibri en la nostra societat.

Ara, en el marc dels Acords de Pau trobam un espai propici per a desenvolupar-nos, no només en l'acompliment del conjunt dels Acords, sinó també en els seus apartats específics.

També resulta nou incorporar la perspectiva de *gènere* des del punt de vista indígena, ja que hem d'incorporar una cosmovisió i una cultura en la que el paper social de la dona compleix una funció de vital importància en la transmissió i manteniment de la cultura.

-P.- Assolir un major grau de participació i col·laborar en la construcció d'un nou país, són els vostres principals objectius?

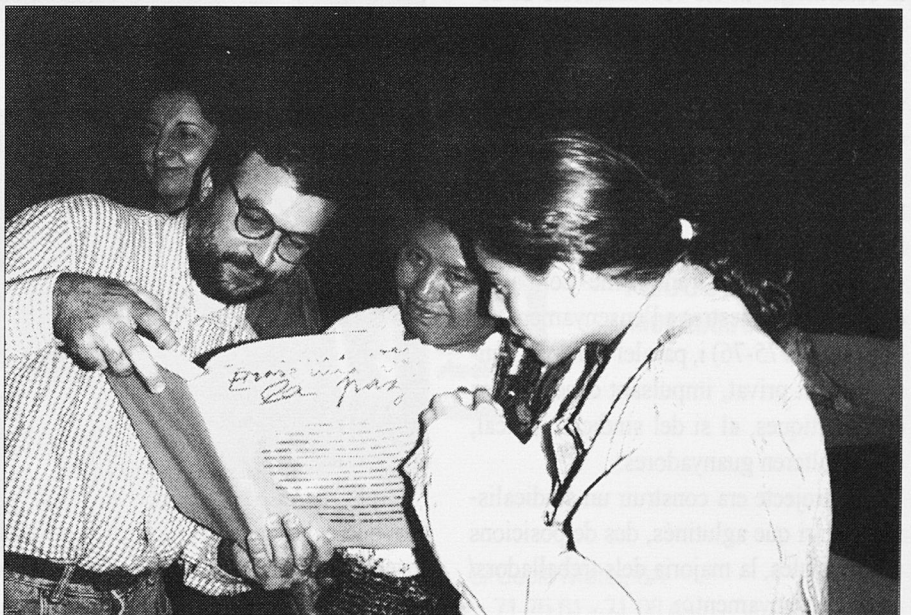
-J.I.- Tenim un repte molt important al

Amb professors i alumnes de l'IB Joan M. Thomàs

davant: contribuir que la base que ens donen els Acords de Pau sigui el primer d'una sèrie de passos per aconseguir major participació de les dones. Les nostres perspectives són ajudar en la construcció d'una nova societat, més justa, més equitativa, amb democràcia real, sense militarisme,

amb respecte als nostres drets humans, indígenes i específics de les dones, on participem en igualtat de condicions amb els homes i plegats construïm una Nova Guatemala. □

Josefa Ixcoy al Joan M. Thomàs